

Malkā,
Yelgavā fāremot:
par gabu . . 2 rub. 20 kāp.
par $\frac{1}{2}$ gabu . 1 " 20 "
par $\frac{1}{4}$ gabu . — " 60 "

Par adrešēs pahrmāīnu
jamatkā 10 kāp.

Fatmee Schu Amises.

Redakcija un ekspedīcija:
Jelgava, Rāngibferu eelā № 14.

Jelgawa, Rangibferu eelā № 14.

84. qada-qajums. ۲۵

Sludinajumi mākslā:

var hõiku rakstu rindinu 8 lpp., vireeksfõvuse 20 lpp.

Latweefchu draugu beedribas gada-sapulke

buhs Jelgawā 8 dezembri. Šīsi kungi, kas nodomajuschi kahdu preekschnefumu vai preekschlikumu, top luhgti, to drihsumā usdot pee beedribas prezidenta Kal-
fnawā "P. Штокмангофъ. — Ari to daru simmu, ka wišjaunakais isdewums „Magazin, herausgegeben von der lett. lit. Gesellschaft“ ir gataws un dabujams.
Jelgawā pee J. F. Steffenhagena un dehla.

President Th. Doeblin.

Gewehrojama grafsa Wittes runa.

12. oktobri grafs Witte peenehma dselzszela kspotaju delegatus, ar kureem nopeetni farunojās par wifem streika kustibas fikumeem un isskloidoja, ka ofziali winsch tilai tad war peedalitees pee schi jautajuma isschikrchanas, kad zelu ministrs esneegs leetu ministru komitejai waj spezialkonferenzei. Personigi grafs isteiza feloschas domas: dselzszelu kspotaju prasijumi ateezās ne tilai us ekonomisko, bet ari politisko walts kahrtibu un to isschikrchanai wajadsgigi gadi. Prasijumi, kas tuhlin war tilt isschikrchi, noliki weenā rindā ar prasijumeem, kuen isschikrchanai kori karesch gita. Tagad naw jarund, kas pee ta wainigs. Bet weena leeta ir staidra: dselzszelu streiks ir til leela parahdiba, ka newar paeet bes seidm. — Dachsi dselzszelu kspotaju prasijumi warot tilt tuhlin spilditi. Atstahdamis pee malas us walts kahrtibu ateezīgas jautajumus, grafs Witte pakawejās pee kspotaju ekonomiskeem prasijumeem, bet issazijās, ka pehz wina domām wispaahrejās wehleschanas teesibas eewe'chanai deesin waj buhs gaibitee vanohkumi, eewehrojot peedsihwojumus zitās walsts. No politiskeem prasijumeem lā pagaidu lihbeklis nahlofchās deendās tiks isskudinara sapultschu un preses brihwiba. Galiga issakrchanā schini ieita peetrishot walts domei. Us ekonomiskeem prasijumeem sihmejotees, streiks ateezās tillab us privateem, lā krona dselzzeem. Privatee dselzszeli teekot maditi pehz kaweeem statuteem, kas newar tilt pahrlahpti, jo ta buhuu trescho personu ziwilteesibu aiskarschana. Wispahri no dselzzeem Kreevija roðas leels istruhums, ko sebi Kreewu ltauta. Dselzszelu kspotaju prasijumu apmeerinaschana radis jaunus, dauds miljonu rublu leelus isdemumus. — Waldbiba newar administratiwā zelā uslīkt tautai jaunu nastu. Muhsu semneeli wispaahrejā māfā ir dauds nabadsigaki par dselzszelu kspotajeem. Wini prasijumu nepahdomata spildishana buhtu ekonomiskas nastas pahrlahchana no weeneem plezeem us otreem, pee kam tee, kam nastā tad tiltu uslīkta, bes schaubām ir nabadsigaki. Beigās Witte derwa padomu, ustizetees waldbai un beigt streiku. No turpinashanas draud leelas breesmas. Streiks gan wehris pret waldbi, bet zaute to zeesch wiši eedsihwotaji un beigās war notikt, ka waldbiba zērās pee waras lihdseleem waj weena eedsihwotaju daka zēdā pret otru, zeessama no streika un neekredsedama streikotajus. Streikotaji greesuschi wehribu us sawām wajadsgām un Kreevijas wispaahrejo politisko stahwokli. Waldbiba luhkos zauri streila raditos jautajumus un naw ko schaubitees, ka Walsts dome tos isschikrchi.

Glūži tāhdas pat domas grafs Witte išfazijis jau 6. oktobrī noteicēja valdības vihru konferenčē. Gewehrojot vīnu dzīlo kofolu un plāšo nosīhmi, vīnas tīlūšas apslatītas vīsa Kreweu prezē. Tā tāti mehrend un valdīschām aprindām turu stāhvīšchā „Now. Wr.” raksta: Ar grahsa Wittenes runas saturu var buht tīlai weenīs prahītis. Kārsh atneisīs leelas pāhrgrošības dwehjelēs un ūrdīs. Vīsi attapušķeš un juht, ka tā newar tāhlāk bīhīwot. Tehvījas launs un pāsemoschana gaischi peerahdījušchi, ka patvarīgai valdībai jadara gals. Melahdi spaidu libdīselki newarēs apspeest slahpes vēži brihwības un teesībām, kas tagad tīlūšas latram par zēribu un tizibos simbolu. Lai nedoma, ka weenīgi intelīgenze tā juht — no brihwības leefīdm ir pāhīrem ta tautas ūrdīs. „Melnā fotā” netīls par tautu, bet buhs tīlai raugs, kas eedīvesīs wispahrigu reebumu. Aplamalā brihwības israhīdīschana, tā gahjeeni ar fārlanu farogu un „marfēlēses” dīseedāschana, neteik atfālahti nošobita, ja šīm demonstrācijām stāhījās pretim weenīgi apbrukota wara. Brihwības fājuhīta, kas reis vīsus pāhrēhīmuše, newar tilt apfālhīpta un apspeesta. Ko gan valdība war zītu darit, ka apfīprinat brihwības līkumīgas ieefības? Kara diktūras pēkrtīteji, kuri eeteiz spaidu libdīselkus, nebīhītās, ka vīnu rīhība waretu west pee bīreīmu darbeem, kuri no vīseem atfīhto pateefību ūwehīt ar afīnim un uſleek tai galīvā mīrīdīschu možēla wainagu. Bet atgreeschāns vee birolatīfīma reschīma, kas muhīsu tehvīju noweduse vee besīdībena māles, nemor buht un ori nehuba. Keisarīšās waras ideja

war zaur spaidu lihdeskeem tikt wehi wairak satrizin̄ta, nela
zaur brihwibas likumigu nodroschinaščanu. Ir peenahjis laiks,
kut teesibas us brihwibu topat atsihstamas, ta teesiba bsihwt.
Preles, runu un fapultschu brihwiba now wara, kas aprobe-
schotu waldneeka teesibas, bet gan waens lihdsellis pret admis-
trazijas neleetibām. Muhsu brihwibas kustiba neapbraud wis
Keisara waldbiu, bet gan leekuligos v patmihligos apspeedejus.
Prefes un domu brihwiba atbaris Z am oži, ta ta Tas re-
dsēs, kut pateesibu, kut meli, kas ir Wina un tehwijas ustižami
kalpi un kas tilai leekuli. Waldbai jaapeelopj atllohtia politika.
Ar weenu roku dot, ko ar oitc nem atpałak, nosihmē leet ellu
veeaugoschās rewoluzijas leesmās. Mōrenē elementi pee munis
pahfswarā un us teem war waldbiba atbalstitees. Bet wini at-
tahlinasees no tās, ja ta rihkoſees reiaifni un bes atllohtu
domu lihbsdalibas netišs neweena w ibiba ar rewoluziju galā."

Sapultschu brihwiba.

Wina Keisara Majestate devis waldoſcham ſenatam
pawehli, ka eewedami pagaidu nolifumi, kas papildinatu tagad
pastahwoſchos ſapulſchju noteilumus. Pee atklahtam ſapulſzem
par walſis, komunaleem un ſaimme iſteem jautojumeem jaee-
mehro ſchahdi noteilumis. Šarulze ſu ſtažam jaapino ac ealiu
par ſapulzes ſauſtſchanu atteejigai omata perfonai 3 deenas pirms
ſapulzes notureſchanas, bet ja nodomats ſapulzi atklahti iſſludinat, tad
ne wehlak fā 3 deenas preeſch iſſludinaſchanas. Paſinojuſma pareiſi
jaapſihmē ſapulzes deena, ſtunda, weeta un pahrſpreeschaſmais
preeſchmetis, fā ari ſapulzes rihiſtota ja wahrdi, tehwa wahrdi,
uſwahrdi un dſihwes weeta. Bet ja ſapulzē uſtahjās ſahda
ſinama perſona ar preeſchnejuſmu, ſinoujuſmu jeb rukku, tad paſi-
nojuſma jaapſihmē ſchās perſonas wahrdi, tehwa wahrdi, uſ-
wahrdi un dſihwes weeta. Ja apſpreeschaſmais jautajums pret-
likumigs waj apdraud wiſpahrigo meeru, tad poližijas preeſchnekom
teefiba ſapulzi aifleegit, bet par oisleegumu lihdi ar aprahdijuſmu,
kadehk tas notizis, teek paſinots ſarihiſtota jeem deenu eepreeſch.
Šapulze war notiſt tikai ſlehgtaſ telpās. Šapulzē neteef peelaſtas

apbrunojuſchās perſonas, apalſchkaſareiwi, ſkolneki un wiſpahri-
gi nepiſngadigas perſonas. Uſraudsiba par ſapulzeſ kahrtibu
uſlikta ſarihlotajeem. Ja vež diwreifeſea brihdinajuma ſapulzeſ
nenobibindas kahrtiba, tad kahrtibaſ uſraudsitajam ta jaſlehdſ.
Gubernatoram waj weetejās polizijas preelfchneelam teſiſiba
ſuhit uſ ſapulzi amata perſonu, kam teek eerahbita no kahrtibaſ
uſraudsitaja weeta. Šapulze, tas ſanahlufe beſ ceprerelcheja poſinoju-
ma jeb pret aifleegumu, teek no polizijas ſlehgta. Vež ſapulzeſ ſlehg-
ſchanas wiſeem ſlahtehoſcheem jaifſlihiſt. Šapulzeſ dehſ walſis, komu-
naluun ſaimneeziſtu joutajumu apſpreeschanas uſ ſlaia lauka atweh-
lomas katu reiſi tikai ar gubernatora waj pilſehtas preelfchneela
atkauju. Šapulzeſ war ſlehgta, ja winas nowehrſchād no
apſpreeschaſam preeſchmeto, iſdara neatlaſtu naudas laſiſchanu
waj ari noteek uſkuhdijumi uſ waras darbeem un nepa-
ſlaufiſbu pret waldbiu. Likumigi apſiprinatu beedribu
ſapulzeſ newar tilt ſlehgtaſ no kahrtibaſ preelfchneela,
ja apſpreeschaſam preeſchmeto aifſhmets statutēs. Ron-
grefu ſafaukſchanaij dod atkauju eelfchleetu miniftris ſafind ar
ziteem miniftreeem. Schee noteikumi neatteezās uſ daschabām
privatſapulzeſ, bet gan uſ tāhdām, tas ſaoiſinatas periodiſtā
preſe zaur ſudinajumeem waj iſſmojumeem. Publikas ſapulzeſ
ſafauzejs, rihlotajs waj preeſchfchdetajs war par noteikumu paſr-
kahpſchanu tilt ſodits ar areſtu lihds 3 mehnephceem waj ar
300 rbl. naudas ſoda. Šapulzeſ dalibnekeem par noteikumu
paſrakahpſchanu war uſlikt 1 mehnephceem waj 100 rbl. naudas
ſoda. Brahwas dehſ noteikumu paſrakahpſchanas ſapulzeſ nodo-
damas meerteefneſcheem. Preelfchſapulzeſ walſis domneelu
wehleſchanu leetā war no polizijas tilt ſlehgtaſ weenigi tad,
ja vež diwrahrtaje brihdinajuma no preelfchneela puſes ſapulzeſ
tomehr nenobibindas kahrtiba.

Bar d'selfschen streikenem Kreewijâ.

Zaunakās finas par dzelzceļu streikiem rābda, ka streika fusiiba iplatījūsēs pa visām āreivijas galvenajām dzelzceļu lihnījām. Vai lasītojēm būtu pārsteidzis par kustības virseenu,

Harkowā, 13. oktobri lołomotiwu fabrikas telpās no rihto naturetā mihtinā tapa nolemts atkaut strahdat maiśneekem elektrošku eelu falpotajeem un lopkautuves strahdneekeem. Deenū notika pilſehtas domes sehbe, pēc kuras peedalijās studentu organizāciju un strahdneeķu preelfschstahwji. 14. oktobrī pilſehtā bij milsigas fauſch u druh ſmas. Elkādšu kustība pahtrausta; meſali flehgti. Ap pusdeenas laiku druh ſma iſlaupijs „Sporta” pahrdotawu un pānehma wifus eeroſchus. Pahrdotawāj eeradās draguni. Apfchaudotees daubsi eewaini noti un 10 nogalinati. — Pēc birſchas parahdijs 300 zilwelu leels bars ar Keisara Majestates vortreju un nazionaļiem karogeem. Zeld ſchis bars fabausīja ohtrās mediziniſlaas palihdsības fareeti un peekawa studentus. Notika fadurkme ar strahdneekeem, kuri steidsās uz uniwersitati, pēc tam jaun strahdneeķu ſchahweeneem patrioſtiskā manifestācija tika iſbeigta. — Rīgewā 13. oktobrī uniwersitates telpās noturetā deenwidus-reeturmu bſelszelu falpotaju mihtinā, pēc kura peedalijās 5000 zilwelu, tika nospreesīs eefahkt generalstreiku. Iau streiko bſelszelu darbnitschu, bſelszela noliktau un Deenwidus-Kreewijas mechanistās fabrikas strahdneeķi, kā ar loikrakstu „Rīgewīj Oſlīki”, „Slowo” un „Nowosti” rebažiju lozekki. Wifū lihbſstrahdneeķi, iſdeweju un redaktori ſapulzē nolehma peewenotees generalstreikam. — Jelatinerinoſlawā 14. oktobrī uz pilſehtas luhgumu kā ūpehlē aiffaults projam un pasiprinata apfarbiſiba atzelta. Dramwaja un bſelszela brauzeeni neet. — Warschawā 13. oktobrī. Sozialdemokrati mehgina jā apturet deenā awiſchuiſnahkfchanu. Uz Lodjas bſelszela ūtikſme pahtrausta Wifas leelās fabrikas Lodža, Pabianicās un Gierjefā streiko. — Poltawā wifspahrejs streiks. Wibejās ūkola arī mahzibas pahtrauktas. 14. oktobrī bſelszela darbnīcās no notika mihtinfch, kuri peedalijās strahdneeķi un ūkolneekli ūſlihdinot ſapulzi, ūſaki baschus eewainoja. — Saratowā

